

Seria C. 222161

No. 50.

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Seria C.

DIN LUMEA LARGĂ

SUB DIRECTIVA REDACȚIONALĂ A D-LUI PROF. UNIVERSITAR
I. SIMIONESCU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

N. BĂLCESCU

DE

V. M. SASSU

Seria C.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

No. 50.

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

* = 8 lei numărul; celelalte 5 lei

Seria A. „ȘTIINȚA PENTRU TOȚI“.

Nr.

1. **Cum era omul primitiv** de I. SIMIONESCU.*
2. **Viața omului primitiv** de I. SIMIONESCU.*
4. **Albinele** de T. A. BĂDĂRĂU.
8. **Furnicile** de T. A. BĂDĂRĂU.
- 10-11. **Pasteur** de C. MOTAȘ.
13. **Telefonia fără fir** de TR. LALESCU.
14. **Porumbelii mesageri** de V. SA-DOVEANU.
15. **Planeta Marte** de ION PAȘA.
16. **Dela Omer la Einstein** de GENERAL SC. PANAITESCU.
17. **Cum vedem** de DR. I. GLĂVAN.
18. **Razele X** de AL. CÎSMĂN.
19. **Omul dela Cucuteni** de I. SIMIONESCU.
20. **Protozoarele** de I. LEPSI.
21. **Bușorul și trăsnetul** de C. G. BRĂDĂRTEANU.
22. **Nebuloasele gazoase** de M. E. HEROVANU.
23. **Bacteriile folositoare** de I. POPU-CĂMPEANU.
24. **Scrisori cerești (Meteorite)** de I. SIMIONESCU.
25. **Din Istoricul electricității** de STEL. C. IONESCU.
26. **Mercur și Venus** de C. NEGOIȚĂ.
27. **Reumatism și arterioscleroza** de DR. M. CĂHĂNESCU.
28. **Oameni de inițiativă** de APOSTOL D. CULEA.

Nr.

29. **Henri Ford** de ING. N. GANEA.
30. **Musca** de I. MUREȘANU.
31. **Cupercile** de I. POPU-CĂMPEANU.
32. **Cifrele** de G. M. LĂĂNESCU.
33. **Animale de demult** de I. SIMIONESCU.
24. **Lămurirea popoului** de I. SIMIONESCU.
35. **Din viața oamenilor întreprinzători** de APOSTOL D. CULEA.
36. **Societatea națiunilor** de ARTUR GOROVEI.
37. **Ficatul și boalele lui** de DR. M. CĂHĂNESCU.
38. **Electrochimia și electroliza** de N. N. BOTEZ.
39. **Noțiuni de electricitate** de ING. CASETTI.
40. **M. Berthelot** de CĂPIT. M. ZAPAN.
41. **Izvoare actuale de energie** de E. SEVERIN.
42. **Goethe ca naturalist** de PROF. I. SIMIONESCU.
43. **Viața'n munți** de J. SIMIONESCU.
44. **Principii de biologie** de I. SIMIONESCU.
- 45-46. **Fauna Mării Negre** de BĂCESCU M. și CĂBĂREU S.*
47. **Vitaminele** de DR. N. GAVRILFESCU*
39. **Petrolul** de J. SIMIONESCU*
50. **Șobolani și șoareci** de PROF. RADU VLĂDESCU.*

Seria B. „SFATURI PENTRU GOSPODARI“.

Nr.

1. **Încălzirea păsărilor** de PROF. C. MOTAȘ.
2. **Despre tovărășii** de PROF. C. DRON.
3. **Despre scarlatină** de DR. I. GHEORGHIU.
- .. **Livada din sămburi** de G. GHEORGHIU.

Nr.

1. **Mercovul și alte legume** de P. ROZIADE.
8. **Sifilisul** de DR. E. GHEORGHIU.
10. **Votul obșteșc** de A. GOROVEI.
11. **Creșterea porcilor** de C. OESCU.
14. **Peșagra** de PROF. V. BABEȘ.
15. **Altegera semințelor** de C. LACRĂȚIANU.

SERIA C.

No. 59.

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE
DIN LUMEA LARGĂ

N. BĂLCESCU

DE

V. M. SASSU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBLIOTECĂ UNIVERSITĂȚII CLUJ
1045 - 7. V. 1934
EXEMPLAR LEGITIM

EDITURA „CARTEA ROMĂNEASCĂ” BUCUREȘTI

1041.—933.

222161

Tot ce vă trebuie

Cărți, hârtie, caiete, creioane,
găsiți

la marea librărie

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“

Se pot face comenzi și din provincie.
Cereți cataloagele și trimeteți suma
prin mandat poștal

pe adresa

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“

Bd. Carol I, No. 3

București

N. BĂLCESCU

(1819—1852)

Lăsând gândul să zboare asupra trecutului nostru de suferinți și de lupte, omul care a întruchipat mai bine, la noi, acestea, e Mihai Viteazul.

Lui i-a fost dat să 'nfăptuiască pentru o clipă visul atâtor generații realizat abia după aproape 400 de ani.

Mihai Viteazu, devenit simbolul neamului românesc, a încălzit multe suflete și a entuziasmat multe inimi.

Unul dintre sincerii admiratori ai vajnicului domnitor, care i-a scris viața și faptele, dar a luptat și pentru realizarea unității naționale, a fost N. Bălcescu.

Încă de mic copil istoria patriei l-a fascinat, și din toate figurile mari ale trecutului, nefericitul erou dela Turda, l-a pasionat mai mult.

Viața

Cu câțiva ani înainte de mișcarea revoluționară a pandurului din Gorj—Tudor Vladimirescu — în anul dela Christos 1819, se naște în cetatea domnească a Bucureștilor, Nicolae Bălcescu., Părinții

săi au fost de viță boierească. Tatăl se numea pitarul Barbu Bălcescu, iar mama sa serdăreasa Tinca Petreasca Bălcescu.

Numele acestui boier, pe care astăzi nu-l mai poartă nimeni, a rămas doar unui sat din părțile Argeșului, unde a fost moșia pitarului de altă dată. La Bălcești de azi, se află casa cu poeticul pridvor din vremuri de demult, și odaia scriitorului, așa cum a fost cândva, când Nic. Bălcescu și-o fi purtat pașii copilării și ai tinereții, pe acele frumoase meleaguri din țară, de pe malurile Topologului.

După cum arată știrile de pe atunci, viața pitarului n'a fost lungă, căci curând o găsim pe serdăreasa Petreasca Bălcescu pomenită ca „văduvă”. Din această căsătorie a rămas însă cu 5 copii, 3 băieți și 2 fete: Constantin, *Neculai*, Barbu, Sevasta și o altă fată căsătorită după Geanolu.

Pe timpul revoluției lui Tudor Vladimirescu, la 1821, familia trece munții în Predeal ca atâtea alte familii boierești. După această bejenie, la întoarcere, se poate să fi petrecut mare parte din timp la țară la Bălcești, după cum arată marele număr de hârtii, ce s'au găsit acolo.

La vârsta de 7 ani, micul Niculai ia calea școlii, părăsindu-și jocurile copilăriei. Urmează studiile la colegiul Sft. Sava, singura școală din acele vremuri. După cărțile scrise mai târziu, autorii citați și corespondența cunoscută, se vede că trebuie să fi învățat franceza, latina, engleza; poate germana și italiana. La acest colegiu a avut drept

dascăli pe: Ion Heliade Rădulescu, Florian Aaron, Petrache Poenaru, Vaillant și C. Moroiu.

Sunt timpuri în care învățământul nostru nefiind pe deplin organizat, se lăsa totul la inițiativa profesorilor. Greutatea cu care învățau copiii era mare, nefiind cărți de școală tipărite în limba noastră. Se foloseau cărți streine ori notițele luate sub dictare.

Din biografia lui Gr. Grădișteanu—colegul lui Bălcescu—scrisă de Zosima pe la 1884, aflăm câte ceva din viața de colegiu. Așa aflăm că N. Bălcescu la 1832 e premiat la gramatica franceză; în 1834 iea premiul în „clasul de complimentar” în concurență cu colegi din clase superioare. Printre premianți se citează nume cu care, mai târziu, va avea legături politice, ca: D Brătianu. Gr. Grădișteanu, Al. Zane.

Deși în mod oficial școala de atunci nu era focar de cultură națională—cu toate că colegiul Sft. Sava purta și numele de Colegiu Național—, totuși naționalismul directorului, Heliade Rădulescu, pătrunsese și 'n rândul elevilor.

Voinescu II socotește pe Bălcescu printre membrii partidului lui Heliade, adică făcând parte din cercul intelectual cu tendințe liberale, care se adună în jurul directorului dela ziarul „Curierul Românesc”.

Măcar că în școală se predă numai istoria greacă și romană, elevul Bălcescu, pătruns de ideile naționale și liberale ale timpului, capătă o puternică dragoste pentru istoria Românilor. Avântul său patriotic a fost cunoscut din filele caetului, împră-

știate într'o zi, la ieșire dela școală. Ion Ghica i-a ajutat să le adune de pe jos, după ce-l scăpase din bătaia lui Sotea—un coleg mai mare. Pe acele file răspândite, I. Ghica a putut să citească: „Petru Maior spune...”; „Din Constantin Căpitanul”; „După Logofătul Radu Greceanu”; ceia-ce dovedea cunoștințele micului elev în materie de istorie, și temeinicia cuvintelor spuse, când și-a văzut, în focul luptei, caietele rupte: „Păcat, o grămadă de muncă”.

Fără'ndoială că după ideile timpului, scrierea unei istorii naționale nu erà o lucrare de știință pură, ci mijlocul de a ne procura o armă mai mult și mai puternică, în lupta ce aveam de dus cu străinii. Aceasta a fost și ideia care, desigur, l-a călăuzit mai târziu, când a scris istoria lui Mihai Viteazu; căci numai așa se pot explica pasagiile de pură literatură și de exaltare națională, ce se găsesc în această carte.

La 17-18 ani, tânărul Nic. Bălcescu isprăvește cursurile colegiului Sft. Sava și stăruie pe lângă mama sa să-l trimită în străinătate; situația financiară a familiei nu permite împlinirea dorinții. Atunci profită de venirea lui Eftimie Murgu dela Academia Mihăileană, și-l roagă să-i facă un curs de filozofie.

La 19 ani, deci în anul 1838, greutățile familiare și unele rude autoritare îl obligă să-și caute o ocupație, să-și aleagă o meserie. Dintre toate carierile, Bălcescu a preferat pe cea a armelor.

A optat pentru armată, fiindcă făcea parte din

slujbele Statului, dar mai ales fiindcă nu-l obliga la plictisitoare birocrație a celorlalte, și-i da destul răgaz, ca să-și continue studiarea aprofundată a clasicilor și'n special a istoriei — obiectul său preferit.

Dar curând cunoscù că „sub regimul acela“ milităria „nu e o carieră pentru oamenii de tramba sa“, și „nici slujba miliției, nici oamenii, ce erà silit a-i vedeà, nu erà de natură a-i mulțumi nici spiritul, nici inima“ (P. P. Panaitescu). Din toate aceste motive iese din armată, unde avusese rolul de juncăr.

Bălcescu nu a păstrat armatei vre-un sentiment de ură; dimpotrivă, și-a dat seamă de valoarea și rolul ei în Stat și de aceia prima sa lucrare, ei i-a fost închinată.

În timpul cât a fost militar, Bălcescu ia inițiativa și cere Domnitorului îngăduința de a deschide o școală pentru soldați și subofițeri. Această școală a funcționat în București, unde pe atunci erau în garnizoană Regimentul No. 3 și un escadron de cavalerie. După 4 luni de cursuri reușește să-i învețe scriere, cetire, aritmetică și geografie. În acest timp Bălcescu era în strânse legături cu Heliade, Câmpineanu, și în corespondență cu studenții dela Paris. Școala pomenită mai sus, purta numele de „Școala ostășească“, și la 1839, când o inspectează Domnitorul Al. Ghica, erà condusă de marele spătar Sc. Ghica și de polcovnicul Odobescu.

În preajma anilor 1839-40, când se încearcă un

complot, care are de scop răsturnarea Domnitorului Al. Ghica și schimbarea formei de Stat prin transformarea ei în republică, sau numai înlocuirea Domnitorului prin Cămpineanu, Bălcescu nu se hotărăște delă început să intre în conspirație. Aceiași mișcare avea să fie și în Moldova, după cum reiese din legăturile cu boierii de la nord de Milcov, descoperite prin raportul comisiei de anchetă.

Probabil că o trădare a intervenit; complotul a fost descoperit. Marin Serghiescu și-a denunțat toți complicii, contra cărora au fost folosite toate maltrătarile, după cum spune Vaillant, ca să-i silească să facă mărturisiri. Billecocq încearcă zadarnic să obțină grațierea, dar nu-i posibil, din pricina puternicei influențe a Rusiei.

Toți complicii sunt condamnați, unii la câte zece ani muncă silnică sau ocnă, alții la cinci sau opt ani închisoare la mănăstiri, în timp ce Bălcescu, pe nedrept socotit minor, e condamnat numai la 3 ani. Ba mai mult chiar, vornicul inchișorilor cere la 15/27 Aprilie 1842 grațierea lui.

La 20 ale lui Iulie e dus la mănăstirea Mărgineni să-și săvârșească pedeapsa. Mai târziu însă, e trecut la mănăstirea Gorgani, unde-l vede Ion Ghica; avea dreptul să citească o singură carte, ceaslovul.

După căderea lui Al. Ghica, se urcă pe tron Bibescu, care socotește pedepsirea complotiștilor ca o răzbunare a fostului Domnitor, și la 1843 ordonă liberarea lor. Complotiștii fură grațiați.

Din toate aceste întâmplări, Bălcescu trage în-

vățăminte și-și formează idei și concepții care vor apărea mai târziu, în activitatea și în scrierile sale.

Abia ieșit din închisoare, se unește cu Tell și cu I. Ghica și fac o societate cu caracter revoluționar, sub denumirea de „Frăția“ și cu deviza „Dreptate și Frăție“.

Intemeierea acestei societăți secrete e frumos povestită mai târziu de Ion Ghica. Intr'o seară, pe când se'ntorcea acasă printre vii, la marginea Bucureștilor, pe o noapte cu lună, după multe discuții înfocate cu caracter politic, au hotărît și întemeierea acestei societăți. Eră organizată după felul „Cărbunariilor“ din Italia, pe grupe de zece, cu un șef.

Statutele le păstra Ghica, după aceia au trecut la Bălcescu.

Jurământul s'a depus pe câmpul Filaret. După I. Ghica, această societate e cea care a avut un mare rol în pregătirea revoluției dela 1848.

Acest grup se mărește și intră în legătură și cu cel al lui I. H. Rădulescu ; membrii fac propagandă la orașe și la sate, încât Domnitorul Bibescu se vede silit să dea o proclamație către țărani, să nu se lase ademeniți.

În timpul revoluției de la 1848 Bălcescu are un loc de frunte, căci el este autorul proclamației citite la Islaz. În ministerul ce s'a format de Bibescu, Bălcescu are locul de secretar de Stat și ministru de externe. În această calitate vestește pe agenții și consulii străini de noua constituție. La 26 Iunie când, după abdicarea lui Bibescu, se formează gu-

vernul provizoriu, Bălcescu are iar locul de secretar.

După potolirea revoluției prin venirea Turcilor, Bălcescu e silit să se expatrieze, fără dreptul de-a mai reveni. În acest chip rătăcește prin Ardeal, unde se amestecă în lupta politică a timpului. El crede într'o sinceră posibilitate de înțelegere între elementul românesc și unguresc. Crede în sinceritatea unei eventuale democrații ungurești.

De aci pleacă prin Belgrad, Triest, la Atena, unde-și schimbă radical părerile asupra Grecilor, pe care începe a-i socoti printre popoarele Slave, din pricina puternicei propagande rusești pe care o găsește la ei.

În timpul acestei pribegii, află că fratele său Costache, care stătea la Paris, făcuse cheltueli mari și cerea bani de la mama sa, rămasă în țară. Nic. Bălcescu, adânc mâhnit de aceasta, îi scrie lui Golelescu câteva rânduri impresionante prin duioșia și tristețea ce cuprind. „Aceia ce-mi spui despre frate-meu mi-a zdrobit inima; am aflat d'acasă că cere bani. Sărmana mamă-mea bolnavă și strâmtorată de unde să-i trimită și lui? Nu-ți poți închipui, cât aceste toate mă fac nenorocit. Îmi vine să plâng ca un copil. De-ai ști cât sufăr din această pricină și-ar fi milă de mine.“

Mai târziu scrie alte rânduri referitor la viața lui zbuciumată, din pricina politice. „Biata mamă mea, singura dragoste și adorațiune a mea, e așa de nenorocită. Totdeauna am sacrificat-o datoriei mele către țară. De zece ani, de când o tot fac să sufere dânsa, care nu poate găsi mângâiere în

convincții puternice ca ale noastre. Imaginea mummii bătrână, bolnavă, nenorocită, ea care e așa de bună, care a jertfit atâta pentru noi și care acum suferă atâta, e neîncetat înaintea ochilor mei. Pune această sfântă imagine înaintea frate-meu și zi-i să nu necinstească bătrânețea și viața ei virtuoaasă.“

Dela Constantinopole pleacă la Malta, apoi prin Italia la Neapole și'n cele din urmă la Palermo. Aci trăiește în sărăcie, și boala care-l rodea de mult, îl duce cu pași repezi spre mormânt. Din acele locuri, simțindu-și sfârșitul aproape, scrie cu toată tristețea, că nu-și va mai putea revedea pământul pentru care luptase și familia pe care-o părăsise.

Insu-mi eu cu inima sfârșită de durere, mă lupt cu o boală crudă și neîmblânzită, caut a câștiga timp asupra-i și a o întrece în iuteală, ca să pot lăsa fraților mei aceste pagini din viața părinților noștri și cad sleit de putere, mistuit prin silințele ce le fac . . . toți Românii vor fi una, liberi și frați! vai! nu voiu avea noroc a vedea această zi și deși eu asemenea am muncit și am pățimit pentru dreptate și cel din urmă al meu cuvânt va fi încă un imn ție, țară mult dragă“. In această scrisoare face aluzie la istoria lui Mihai Vodă Viteazu, pe care vede că n'o va putea isprăvi.

Înainte de a muri, la 29 Noembrie 1852 roagă pe proprietarul hanului unde stătea, să sigileze, lucrurile și să le dea în păstrare consulului otoman. Testamentul a fost scris în limba Italiană, și-l instituia pe Ion Ghica legatar. Lipsa în care se găsea a făcut să fie înmormântat în groapa sârăcilor,

și a străinilor, al căror cadavru nu este cerut de nimeni.

Tristețea morții lui Bălcescu, a omului care a luptat pentru liberarea claselor de jos de sub dominația boierilor, care și-a sacrificat sănătatea în luptele dela 1848, și care a murit sărac, în pământ străin, fără să-și poată vedea țara, și fără să-și fi isprăvit opera istorică, ce avea de erou principal pe intruchipătorul visului nostru național, s'a arătat în multe scrieri ale timpului. Legăturile sale l-au făcut să cunoască Români din toate provinciile, ca : Bariț, Negri, Alexandri. Acesta din urmă i-a închinat și o poezie intitulată: „Bălcescu murind“.

Activitatea politică

Analiza activității politice a lui N. Bălcescu e lucru ușor, fiind mereu întretesută în toate astăzi, cu politica vremii lui. A vorbi de activitatea lui Bălcescu, este a face istoria politică a vremii când a trăit.

Această fază care culminează prin mișcarea revoluționară dela 1848 și unirea dela 1859, își are originea în preajma anilor 1838—40. Zic că originea acestei epoci datează de atunci, căci atunci încep a veni primii tineri dela învățătură din Franța. Ei găsiseră în străinătate o stare de lucruri cu totul deosebită de cea din Muntenia și Moldova.

În Franța fusese marea revoluție dela 1789, care răsturnase privilegiile nobilimii stabilind egalitatea politică între toți cetățenii aceleiași țări, înlăturând orice privilegiu de clasă. Puterea Statului eră limitată prin stabilirea unei Constituții, prin prezența reprezentanților poporului adunați în Cameră și

Senat, și sub riscul aplicării de sancțiuni de către o justiție independentă și prin aceasta imparțială. Prin asemenea organizare, puterile Statului erau garantate, asigurate împotriva oricărei abateri, și limitate pentru a nu stânjeni dezvoltarea și siguranța individuală a fiecărui cetățean. În primul rând veneau interesele individuale pe care Statul căută să le asigure, să le garanteze

Din punct de vedere extern, Franța eră independentă, așa că, tinerii români aveau în fața lor raporturi internaționale între State libere de orice influență din afară. Fără de aceasta, erau în curent cu lupta surdă pe care o ducea Italia, pentru ca să-și reunească sub o singură conducere toate stătuțele și să le libereze de dominație streină. În acest chip au aflat de lupta secretă a societăți „cărvunarii”.

Câtă deosebire față de ce eră la noi, față de atotputernicia ocărmuirii, dela Domnitor până la cel din urmă reprezentant al său. Ce deosebire față de boierii organizați în boieri mari și mici, cu privilegiile garantate și asigurate prin legea dată nouă de reprezentantul Rusiei țariste, Paul Kisselef. Dacă inteligența și cultura acestui general a făcut să triumfe o mijire de drepturi asigurate și pentru clasele de jos în ciuda boierilor, și mai ales a ciocoilor de origină străină, acesta eră un progres față de trecutul fanariot, în care arbitrarul eră legea românului; totuși starea eră o rușine față de civilizația la care ajunseseră popoarele mai fericite din țările apusului.

Ideile înaintate ale timpului au pătruns în orop-sitele noastre principate, prin reprezentanții diplo-matici, prin negustori, prin cărțile venite cu profesorii chemați de Domnitor și de boieri. Aceasta face, ca'n timp ce tinerii cu dare de mână se adapă dela izvorul libertăților direct, alții să se pregă-tească, de lupta ce aveà să vie, chiar pe pământul țării

Pentru o mai bună înțelegere a activității acestor tineri transformatori, se cere să cunoaștem bine starea de lucruri, care erà în acea vreme în Muntenia.

Pe când microbul revoluției stătea pare că în aer, adus de veniții din afară și de vitregia timpu-rilor, a cărui prezență se putea bănui măcar prin mișcarea lui Vladimirescu, în această vreme, țările române erau sub stăpânirea turcească și influență rusească.

După ocuparea turcească a Bucureștilor, menită să înăbușească mișcarea lui Tudor Vladimirescu și organizarea Eteriei, când oștile rusești veniră să intervină, ele rămaseră în Muntenia și Moldova. Pacea dela Balta-Liman (1829), dădea Rușilor rolul de protectori asupra noastră. În această calitate, cu gânduri însă de dominațiune mai târziu, l-au trimis pe generalul Paul Kisselef să organizeze Principatele. Atunci când boierii reuniți într'o co-misie menită să dea o lege generală de conducere, înțelepciunea acestui general i-a împiedicat să-și consfințească privilegiile pe această cale. Totuși, interesele politice ale Rusiei aveau nevoie de ●

clasă boierească puternică, bogată și credincioasă; ca urmare libertatea nu și-a căpătat locul de cinste la noi, mai ales că n'ar fi fost nici pe placul Rusiei absolutiste.

Această lege, numită din pricina menirii ei—Regulament Organic—intră în vigoare între anii 1829-34. Pe baza ei se urcă pe tron Domnitorul Alexandru Ghica, la 1834; chiar dacă începutul de reprezentanță națională formată din câțiva boieri, ar fi voit să dea țării o organizare mai liberală, aceasta ar fi fost sub cenzura Suzeranei și Protectoarei noastre, căci un articol al Regulamentului supunea legile cu un caracter mai important, unei prealabile „aprobări a Curților Suzerane“.

Cu tot servilismul și slăbiciunea Domnitorului, totuși în această epocă se face un puternic pas spre progres, prin începerea și desăvârșirea dezrobirii țăganilor, semnul începutului unei ere de libertate.

În acest timp apusul trăia sub strigătele de libertate insuflate de mari profesori ca Jules Michelet și Edgar Quinet. Starea nenorocită a Poloniei vecine, împărțită între trei puteri, eră plânsă și adusă la cunoștința Europei, prin glasul celebrului scriitor Miskiewicz.

În Muntenia începuse un curent împotriva stăpânirii rusești, care pe zi ce trecea, se amesteca mai mult în afacerile interne ale Principatelor. Sentimentul acesta de demnitate națională care se deșteptă, nu putea să admită amestecul străinilor până într'atâta, încât să ne dea legi, să le contro-

leze și pe cele ce le făceam noi. Această luptă s'a îndreptat împotriva Rușilor, și a Regulamentului Organic, opera lor. Pregătirea curentului a fost făcută de tinerii veniți din apus, în unire cu cei rămași în țară și câștigați de partea ideilor noi.

Fără'ndoială că un rol foarte important în pregătirea unei mișcări cu caracter revoluționar l-a avut mai ales societatea secretă „Frăția“, a cărei întemeietori au fost Bălcescu, Tell și I. Ghica. Această societate s'a înființat mai ales ca o urmare a experienții câștigate, prin nereușita complotului dela 1839—40.

În mare parte din principiile revoluției, vom găsi pe ale lui Bălcescu, dela 1840. Aceste principii erau: Libertatea individuală, a cugetării și tiparului; desființarea castelor, privilegiilor; împrăștierea clăcașilor cu despăgubirea proprietarilor; respectarea suzeranității Sultanului și autonomiei conform vechilor tratate; desființarea Regulamentului; încetarea protectoratului Rusiei.

Toate aceste idei reies și se întruchipează perfect în proclamația către țară, citită la Islaz la 9 Iunie 1848. Pe nedrept această proclamație a fost atribuită mai târziu lui I. Heliade Rădulescu. E fără'ndoială că ideia națională fusese născută la noi în timpul lui Gh. Lazăr și fusese continuată de Rădulescu. Acesta însă, eră mai moderat în timp ce grupul lui Bălcescu eră extremist. De aceea este mai verosimilă atribuirea proclamației lui Bălcescu, mai ales dacă avem în vedere ideile cuprinse din ea. Se poate ca proclamația să fi fost

numai corectată de I. H. Rădulescu, la a cărui tipografie s'a tipărit.

Proclamația începe în felul următor: „Poporul român respinge un regulament, care este protivnic drepturilor sale legiuitoare, precum și tratatelor care recunosc autonomia sa. Poporul român decretează responsabilitatea miniștrilor și a funcționarilor publici, egalitatea drepturilor civile și politice, contribuția generală în raport cu starea fiecăruia, reprezentarea țării întregi în adunare, libertatea presei, a cuvântului, a întrunirilor, emanciparea averilor mănăstirești, suprimarea boierescului și a robiei țiganilor prin o despăgubire către proprietari“.

Revoluția dela 1848 avea nevoie după cum o arătase nereușita complotului dela 1840, de o serioasă pregătire în masele poporului; în asemenea scop, s'a făcut un comitet de organizare și apoi un comitet de conducere.

Din comitetul de organizare făceau parte N. Bălcescu, I. Ghica și Al. Golescu, prieten al celui de al doilea.

Comitetul de conducere era compus din: C. Rosetti, Goleștii, I. H. Rădulescu, Tell, C. Boliac, I. Brătianu, Magheru, I. Ghica, C. și N. Bălcescu și Voinescu.

Mare parte dintre aceștia, sau mai bine zis aproape toți, făcuseră parte din „Societatea Studenților români“ dela Paris, în 1846, al cărei președinte fusese I. Ghica. Societatea a luat ființă sub patronajul marelui filoromân Al. de Lamartine.

Prin munca neobosită a membrilor celor două comitete, revoluția e pregătită; izbucnește la 9 Iunie la Islaz, unde se citește vestita proclamație a lui Bălcescu. La 11 Iunie revoluționarii ajung în București, când Vodă Bibescu se vede silit să semneze noua Constituție, și să jure pe ea. Temându-se de Ruși însă, fuge în Transilvania.

Primul guvern revoluționar, format de Bibescu, avea de miniștri pe: N. Golescu, N. Bălcescu (Externe), Tell, I. H. Rădulescu, Magheru, St. Golescu, C. Rosetti și H. Filipescu.

La 14 Iunie 1848 Bibescu pleacă și se formează guvernul provizoriu, în care Bălcescu ia alt departament. Acum se desparte grupul revoluționarilor în două partizani: moderării cu I. H. Rădulescu și extremeștii cu N. Bălcescu.

În timpul guvernului provizoriu, N. Bălcescu are o activitate foarte bogată, interesantă și originală. În calitatea sa de secretar sau subsecretar de Stat, Bălcescu nu s'a ocupat numai de partea administrativă. El a avut în vedere și latura socială. Parte din activitatea sa, reiese din scrisoarea adresată lui A. G. Golescu la 1849: „Am organizat și am sprijinit împotriva tuturor, comisarii, cari singuri, poci zice, că a scăpat revoluția prin ideile ce au semănat în țară; am organizat comisia pentru proprietate, ce a dat o frumoasă pagină nu numai revoluției dar și istoriei noastre. M'am luptat împotriva opiniei lui Eliad asupra constituției și am reușit a face a se adopta un proiect

rațional, m'am luptat în zadar pentru concentrarea oștii, pe care n'am putut isbuti..."

Din acest citat reiese preocuparea lui Bălcescu, pentru creierea unei instituții noi și originale, pe care vom vedea că mulți o combăteau, aceia a comisarilor. Importanța acestei instituții și necesitatea ei, s'a arătat mai târziu, când guvernul s'a retras spre munte. În trecerea prin Rucăr, țărani se opun guvernului provizoriu și-l întreabă de ce vrea să schimbe „ce a lăsat Dumnezeu“. Orășenii fuseseră câștigați prin propaganda profesorilor veniți din Ardeal; țărani trebuiau luminați asupra planurilor guvernului revoluționar.

Poate ca instituția comisarilor să-i fi fost inspirată de revoluția franceză. Într'o scrisoare din 1848, 7 Iulie, din Focșani, adresată lui A. G. Golescu, pomenește de o instrucțiune scrisă de el, pentru „Comisarii propagandiști“. Comisarii sunt „datori să facă pe popor să simtă drepturile sale, să-i arăte datoriile către țară, să-i facă să aibă încredere în țară“. „...vor arăta țăranilor cum să voteze pentru constituantă, vor denunța pe reacționari, vor lua jurământul țăranilor“. Sfârșește această scrisoare spunând „Comisarul e un preot al Constituției“.

Instituția aceasta, pe care o admitea și Tell și A. G. Golescu, era compusă din 36 comisari și 3-400 sub comisari. Au fost foarte activi și modul lor de acțiune era cam acesta: veneau într'un sat, făceau o sfeșanie, după care procedau la citirea constituției, pe care o comentau și'n urmă pro-

cedau la luarea jurământului. Cu încetul, entuziasmul țaranilor pentru revoluție, începu să crească, Rapoartele acestor comisari se adresau ministrului de interne, dar și lui N. Bălcescu, căruia-i ziceau „domnule-șef” și care erà adevăratul lor suflet.

Când a căzut revoluția, toate căpeteniile trebuiră să părăsească țara și să fugă din fața mâniei turcești. Se'mprăștiară, cure pe unde și cum putură. Unii plecară pe Dunăre în sus, șână la Orșova, unde se despărțiră. Bălcescu apucă drumul Ardealului.

Aci găsi țara în plină revoluție, încă de când erà în guvern, ba chiar și de mai înainte, Bălcescu le-gase prietenia cu bărbați politici Moldoveni și Ardeleni.

În Ardeal erau răsculați atât Românii, cât și Ungurii. Cei din urmă se ridicară împotriva puterii imperiale a Hasburgilor. Pe de altă parte, voiau să-i înghită pe Români, să-i dea partea lor. O alianță sub formă unei tovărășii cu Ungurii, poate că n'ar fi respins-o Ardelenii dar locul ce li se oferea nu era de egalitate, ci de inferiotate. Ar fi fost o trecere de sub dominația Austriei, sub aceia a Ungariei. Așa că, de unde la început, Românii au stat liniștiți, mai târziu au trebuit să păsească la o rezistență armată, față de pretenții la dominațiune.

Când această neînțelegere erà în plin, veni și Bălcescu în Ardeal. El nu pare a fi împotriva Ungurilor, căci îi vede luptând pentru libertate, contra „imperialilor absoluțiști și mai apoi contra Rușilor.” În calea acestei admirațiuni erà ceva,

care-l împiedica; erà faptul că Ungurii erau în luptă cu Românii. În această luptă, Bălcescu vede lupta socială dintre săraci și ciocoi, ca și în Muntenia. Pentru Ardeleni, ciocoi erau Ungurii, cari le „refuzau naționalitatea“, după cum se vede dintr'o scrisoare adresată lui Ghica. Dar ce-l interesează mai mult pe Bălcescu, nu erà latura socială, ci acea națională, și'n acest caz nu-i plăceà că Românii merg alături de absolutism. Erà un gând, care nu se puteà împacă cu firea lui republicană.

„Pentru mine chestia naționalității o pun mai presus de libertate“; dar zice mai departe, în aceiaș scrisoare către Ion Ghica: „Eu aș fi dorit, ca Ungurii să se fi purtat astfel, ca să nu fi provocat pe Români și să se fi înfrățit cu dânșii.“ și „Sunt într'o poziție echivocă. Iubesc pe români și mi-ar părea rău să se stingă, simt nevoia de cei ce iubesc libertatea să susție pe unguri, cari sunt singurul popor înarmat și care luptă contra Rusiei și aliaților ei: despoții“.

Emigranții fugiți din Muntenia, din pricina revoluției, odată în Ardeal. nu se lasă luați înainte de interesele Românilor de acolo, și încep să vorbească împotriva Austriei și'n favoarea Ungurilor, ceea ce face să fie siliți a plecă. Bălcescu voia să apuce spre Paris, dar află prin I. Ghica, că la Constantinopol s'ar putea obține ceva prin Turci, și porni spre Belgrad, Atena.

Din toată activitatea politică a lui Nic. Bălcescu, se desfășoară un singur fir conducător și anume: dragostea lui neșarmurită pentru țară, dorința ri-

dicării ei printr'o organizare modernă, civilizată, cu idei liberale. Acesta erà planul pentru moment, iar pentru mai târziu ar fi voit unirea Principatelor.

Caracteristica ideilor lui N. Bălcescu, e o scrisoare a sa, pe care o adresează lui I. Ghica la 1850: „Dacă această revoluție ar ajunge realizată, ar mai rămâne Românilor de îndeplinit încă alte 2: una pentru aducerea unității naționale și alta pentru neatârnnarea națională. Chestiunea unității a făcut mari progrese și s'a simplificat mult. Unirea Moldovei și a Valahiei este un fapt statornic pentru toată lumea, chiar în ochii Rușilor și nu poate întârzia a lua ființă . . . Când însă 2 mari grupe de 4 milioane și 3 milioane și jumătate de Români, vor fi constituiți unul lângă altul, cine îi va putea împiedeca de a se uni? România noastră deci există, am convingerea neșarmurită. Orb e cel ce nu o vede“, Prin urmare Nic. Bălcescu erà convins, că, unirea Principatelor erà un lucru ce nu putea să întârzie, pe care însă boala l-a împiedicat s'o vadă murind cu câțiva ani înainte de unire.

Activitatea Istorică

Desigur că numele lui N. Bălcescu a rămas mai cunoscut prin cealaltă ramură din activitatea sa, adică prin istoriografie. Preocupările politice, cu toate măririle și necazurile lor, care au mers până la expatriere și sărăcie, n'au avut cum să-l silească să renunțe la Istorie.

Incă din colegiul dela Sft. Sava, Bălcescu a dovedit o deosebită atracție pentru obiectul Istoric. Cursurile lui Aaron Florian despre Asirieni, l-au familiarizat cu această știință. Ideia națională, care începuse să se arate și să se afirme din ce în ce cu mai multă autoritate în politică, cât și'n literatură, pătrunsese și'n școală. De altfel nu-i de mirare, căci spiritul acesta de înviorare fusese mult întărit prin venirea profesorilor din părțile Ardealului. Dintre aceștia făcea parte și Gheorghe Lazăr, care a organizat întâia școală românească în București și la învățatura căruia s'a ridicat I. H. Rădulescu, cel mai de seamă dintre profesorii colegiului Sft. Sava. Acesta a avut pe lângă o însemnată activitate în ramura profesorului, și o bogată activitate literară. În juru lui se grupară toți scriitorii și literații noștri de atunci, făcând o societate cu acest caracter. El a scos și un ziar, intitulat „Curierul Românesc“.

Cea dintâi dintre lucrările lui N. Bălcescu, a fost „Puterea armată la Români” publicată în anul 1845. Această lucrare fu trimisă și lui M. Kogălniceanu de către I. Ghica, pentru a fi publicată în revista „Propășirea”.

Fu publicată cu mici întreruperi, între 21 Maiu și 13 August, după care apare în broșură fiind tipărită pe cheltuiala lui M. Kogălniceanu și Kostache Negri.

Despre această lucrare, Heliade scria în 1844 în „Curierul Românesc”: „D. N. Bălcescu a căruia vocațiune asupra istoriei și învățaturii regulate, ce a săvârșit, ne promit un istoric, cum să facă

cinste patriei, în ocupațiile sale asupra istoriei țării a scris un tractat asupra Istoriei oștirilor române și nădăjduim peste curând că junele autor îl va împărtăși compatrioților săi”.

Materialul acestei lucrări îl adună încă de mult, dar pentru a-l desăvârși s'a dus pe la mănăstirile din Muntenia și Moldova, să caute documente. Din pasagiile acestei lucrări, reiese că a fost la Bistrița (Vâlcea), Arnota și munții Gorjului.

Asupra aceleiași lucrări, M. Kogălniceanu, într'o colecție de cronici, se exprimă în limba franceză: „D. N. Bălcescu, tânăr istoric care promite mult și care s'a făcut dejă cunoscut prin opusele remarcabile: Forța armată și arta militară în Valahia.... E singurul dela care Valahii pot să aștepte o bună istorie a țării lor”

Și'n adevăr se făcuse cunoscut mai înainte prin lucrări mai mult cu caracter social, și'n special revoluționar. Așa a tradus, mai bine zis a prelucrat, „Manuel républicain de l'homme et du citoyen“, al lui Renouvier, intitulându-l: „Manualul bunului român”.

Ideile sale se văd mai limpede în lucrarea scrisă în limba franceză: „Questions économiques des principautés danubiennes” sau „Starea socială a muncitorilor plugari”. În lucrare se vorbește de starea țaranului nostru, muncitor de pământ, lipsit de orice drepturi și supus la cele mai mari munci. De asemeni este împotriva mănăstirilor închinat străinilor, care prin aceasta înstrăinează o bună parte din munca atât de grea a plugarului nostru.

Sunt lucrări, care au avut un rol însemnat în pregătirea spiritelor pentru revoluția dela 1848.

Cam tot în preajma aceluiași ani, îl vedem pe N. Bălcescu în colaborare cu Treboniu Laurian, scoțând o revistă, o colecție cu caracter istoric. În primul număr al colecției, Bălcescu publică o prefață-program, în care se evidențiază toate ideile sale în materie de istorie.

În această publicație, nu apare numai sub haina organizatorului, dar mai ales sub aceia a neobositului colaborator. Așa spre exemplu, în tomul I-iu publică documente, cronici, corespondența apocrifă a lui Ștefan cel Mare cu Patriarhul dela Ohrida, o serie foarte bogată de biografii și un studiu asupra Fanarioșilor.

Dar toate scrierile lui Bălcescu, mai înainte de a fi opere de știință, sunt icoana vie a preocupărilor sale pentru ideile liberale și explicarea faptelor prin aceste idei. Așa spre exemplu, când vorbește de Spătarul Ion Cantacuzino, îi taxează înflăcărea pentru Ruși drept „un entuziasm copilăresc”.

Marea dragoste pentru popor, neînțelegerea boierilor față de valoarea și comorile ce zac în sufletul mulțimii, o arată însă precis tot în lucrarea „Puterea armată“ : „Ei (boierii) nu privea jos, prea jos, poporul, care se târă la picioarele lor și se muncea ca să le hrănească lenea; ei nu gândiau că din acest popor au eșit toți cei viteji, că el a mântuit țara într’atâtea rânduri și că ar fi mântuit-o dacă ei, făcând un apel la dânsul i-ar fi dat dreptul și o patrie a apără. Ei nu știau ce

poate face un popor, cât de mic, când își apără ale sale și când e aprins de o sfântă și nobilă idee. Ei nu știau încă nici aceasta, că în sufletul acelor oameni amorțiți d'o lungă tiranie, orbi sau corupți, este un glas ascuns, care le vorbește neîncetat de adevăr, virtute și care la trebuință îi preface în eroi“.

Cea mai însemnată operă a lui Nic. Bălcescu rămâne însă, tot „Istoria Românilor sub Mihai-Voevod Viteazul“. Bălcescu n'a vrut numai să facă o simplă monografie, redându-ne după documente românești și străine viața Românilor sub Mihai Viteazul. Pentru el acest personagiu își avea importanța lui, măreția lui, valoarea lui în raport cu ființa neamului întreg. Mihai Viteazul eră omul care, printr'o mișcare norocoasă pe câmpiile de bătălie și printr'o fericită politică externă, reușise pentru o clipă să'ntrunească sub aceiaș putere, pe Românii din Muntenia, Moldova și Ardeal. Desigur, că o analiză științifică a faptelor, ar fi dus la concluzia, că atunci s'a săvârșit o uniune personală, sub acelaș Domnitor, și atâta tot. Totuși această uniune și-a avut valoarea ei politică, pentru vremurile mai noi, căci atunci s'a putut vedea că'n toate aceste trei mici principate eră unul și acelaș popor, cu aceeași limbă și aceleași obiceiuri. Studiile de mai târziu au arătat, că avea și o origine comună.

Prin acțiunea sa, Mihai Viteazul a arătat puțința unei uniri a tot ce e suflare românească, după cum a deșteptat măcar în sufletele amorțite gândul unirii, al originii comune și al suferințelor poporului român.

Imaginea acestui Voevod, cu un sfârșit atât de tragic, ucis prin mișelia ungurului Basta, a luat-o drept cel mai potrivit subiect pentru o lucrare istorică din acea vreme. Ea simboliză lupta Românilor împotriva străinilor cari foloseau mijloace, oricare ar fi ele, ca să ne piardă căpeteniile, și lipsiți de conducere, să ne subjuge.

În sufletul lui Bălcescu, care pe tărâmul politic și social fusese un entuziast apărător al cauzei naționale, istoria nu era știința pură, numai cu date și cu fapte, așa cum este concepută astăzi. Pentru N. Bălcescu, orice scriere în domeniul istoriei era un pretext, o foarte bună ocazie, ca să evidențieze odată mai mult calitățile poporului, suferințele strămoșilor și meritele mari ale conducătorilor din trecut, cari au știut să ne ducă la glorie.

Biografiile familiilor boierești sau ale Domnitorilor, era pentru Bălcescu mijlocul cel mai fericit de a putea înălța pe cei care însemnaseră ceva în trecutul nostru și de a ataca cu vehemență pe cei, cari își plecaseră capul în fața lingușirilor sau amenințărilor din afară.

Bălcescu nu concepea istoria ca înșiruirea rigidă a unei stări de lucruri, sau explicarea ei într-o formă puțin atractivă. Pentru el, bucată de istorie trebuie să aibă o mare calitate, aceea de a-l atrage pe cetitor de a-l pasiona. În vremea lui aceasta era mare lucru, căci printre boieri foarte mulți erau înstrăinați, iar pătura de jos, trăind în întuneric prin vitregia soartei, nu-și dădea seama de adevărata înfățișare și stare critică a realității.

La aceasta se mai adăugau principiile și credințele sale politice. Toate au făcut ca forma în care au fost scrise lucrările sale de istorie, să cuprindă pasagii întregi, care ar putea foarte bine să figureze în orice bucată de literatură. Poezia locurilor din Ardeai, cât și vitregia timpurilor, s'au pretat pe deplin să dea cadru literar faptelor istorice.

Voiu reda câteva pasagii din „Istoria lui Mihai-Viteazu“ și anume: „Libertatea națională“ cartea I-a.

„Deschid sfânta carte unde se află înscrisă gloria României, ca să pun dinaintea ochilor fiilor ei câteva pagini din viața eroică a părinților lor. Voiu arăta acele lupte uriașe pentru libertatea și unitatea națională, cu care Românii, sub povața celui mai vestit și mai mare din Voevozii lor încheiară veacul al XVII.... Dumnezeu a lăsat libertatea pentru popoare și ceice se luptă pentru libertate se luptă pentru Dumnezeu! Moștenitori ai drepturilor pentru păstrarea căroră părinții noștri s'au luptat atâta în veacurile trecute, fie ca aducea aminte a acelor timpuri eroice să deștepte în noi simțământul datorinței ce avem de a păstra și de a mări pentru viitorime această prețioasă moștenire“.

Frumoasă pagină de exaltare națională pentru timpuri și fapte rămase pildă urmașilor.

Figura marelui Voevod e redată în aceste scurte cuvinte : „Străluceă peste Olt, în Craiova, un bărbat ales, vestit și lăudat prin frumusețea trupului său, prin virtuțile lui mari și felurite, prin credința sa

către Dumnezeu, dragostea către patrie, îngăduială către semenii, omenie către cei mai de jos, dreptatea către cei deopotrivă, prin sinceritatea, statornicia și dărnicia ce împodobeau mult lăudatul său caracter“.

Din această lucrare fără 'ndoială că nu putea să lipsească o descriere frumoasă a Ardealului:

„Pe culmea cea mai înaltă a munților Carpați, se întinde o țară mândră și binecuvântată între toate țările semănate de Domnul pe pământ. Ea seamănă a fi un măreț și întins palat, cap-de-operă de arhitectură, unde sunt adunate și așezate cu mândrie toate frumusețile naturale ce împodobesc celelalte ținuturi ale Europei, pe care cu plăcere ni le aduce aminte“.

În cartea sa, Bălcescu atacă problema actului lui Mihai-Viteazu, intitulat „Legătura lui Mihai“. Prin acest act țărani sunt opriți de a mai pleca de pe o moșie, pe alta, ei rămân legați de moșia pe care se află. Senzul acestui act a fost greșit înțeles de Bălcescu

* * *

După ce am văzut activitatea atât de rodnică și de frumoasă pe tărâmul național, desfășurată de Nicolae Bălcescu pe calea scrisului, a vorbirii, în politică sau în istoriografie, să ne închinăm în fața icoanei lui, care trebuie să rămâie o pildă vie și puternică pentru orice bun Român.

TABLA DE MATERII

	<u>Pag.</u>
Introducerea	3
Biografia	3
Activitatea politică	12
„ istorică	22
Incheierea	29

DIN VIAȚA OAMENILOR DE SAMĂ

Se poate căpăta ori când și ori unde ajutor în viața proprie.

De când lumea biografiile au avut mare însemnătate în educația popoarelor și a individualităților omenești. Cezar ceteste biografia lui Alexandru Machedon; Napoleon pe a lui Cezar, iar Mussolini pe a lui Napoleon. Așa e sus în sfera oamenilor aleși; așa e în mulțimea celorlalți oameni. Potrivit planului educativ stabilit la editarea bibliotecii

Cunoștințe folositoare

Biografiile au un loc însemnat.

S'au publicat următoarele subiecte:

Pasteur de Prof. C. Moțaș	Lei 10
Oameni de inițiativă de <i>A. D. Culea</i> „	5
Henry Ford de Ing. N. Ganea	„ 5
Din viața oamenilor întreprinzători de	
<i>A. D. Culea</i>	„ 5
M. Berthelot de Căp. Dr. <i>M. Zapan</i>	„ 5
Goethe ca naturalist de <i>I. Simionescu</i>	„ 5
Andrei Șaguna de <i>I. Lupaș</i>	„ 5
Spiru Haret de <i>I. Simionescu</i>	„ 5
Niculae Milescu de <i>I. Simionescu</i>	„ 5
Anastasia Șaguna de <i>I. Lupaș</i>	„ 5
Olarul Savant de <i>I. Simionescu</i>	„ 8
Dănilă Apostol de <i>N. P. Smochină</i>	„ 8
N. Bălcescu de <i>V. M. Sassu</i>	„ 8

Se pot cere dela ori ce librărie din țară sau dea dreptul de la Cartea Românească
Bd. Carol I. No. 3, București

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

împreună cu

PAGINI ALESE

(S E R I A N O U Ă)

editate de „CARTEA ROMÂNEASCĂ”, se completează prin cuprinsul lor, științific la cele dintâi, literar la celelalte.

Ambele pot da ori cui puțința să-și înjghebe o modestă bibliotecă proprie, prin mijloace foarte reduse.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cereți catalogul cărților apărute.

Cereți:

CALENDARUL GOSPODARILOR

pe

1934

intocmit de Prof. I. Simionescu în al 14-lea
an de apariție.

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

- Nr.
16. Creșterea păsărilor de PROF. C. MOȚAȘ.
 17. Rătăcirii bolșeviste de MAJOR I. MIHAL.
 20. Răsadnița și plantele din răsad de V. SABOVEANU.
 22. Meșteșugul vopsitului cu burueni de ART. GOROVEI.
 22. Cum orbim de DR. G. GLĂVAN.
 21. Păstrarea cărnii de porc de G. GHEORGHIU.
 25. Calul de PROF. E. UDRISCHI.
 27. Cum trebuie să ne hrănim de E. SEVERIN.
 29. Beția de DR. EMIL GHEORGHIU.
 30. Lămurirea Constituției de ARTUR GOROVEI.
 36. Omul și societatea de AL. GIULEA.
 37. Bucătăria sătenilor de MARIA GEN DOBRESCU.
 38. Stecia de zahăr de C. LAURITĂȘANU.
 39. Ingrășarea pământului de I. M. DOBRESCU.
 40. Friguri de baltă de DR. T. DUMITRESCU.

- Nr.
41. Banul de A. GIULEA.
 42. Sfaturi practice de ÎNG. A. SCHORR.
 43. Lămurirea Calendarului de A. GIULEA.
 44. Conjunctivita granuloasă de DR. G. GLĂVAN.
 45. Burueni de leac de A. VOLASSCHI.
 46. Sfaturi casnice de MAICA RALUCA.
 47. Cultura tomatelor de I. IVOVANU.
 48. Rețete pentru gospodine de MAICA RALUCA.
 49. Lingoarea de DR. I. DUMITRESCU.
 50. Bioneroția sau sculamentul de DR. N. IOAN.
 51. Practica agricolă de A. BEJENARIU.
 52. Apa de băut de DR. I. BĂLȚEANU.
 53. Tifosul Exantematic de TUDOR DUMITRESCU.
 54. Boalele animalelor de I. POPU-CÂMPEANU.
 55. Lucrări din pănușile de porumb de TITUS G. MINEA.
 56. Cartoful de I. POPU-CÂMPEANU.
 57. Cum să trăim de DR. F. GRUNFELD.
 58. Lucrări din pae și sorg de TITUS G. MINEA.

Seria C. „DIN LUMEA LARGĂ“.

- Nr.
3. Munții Apuseni de M. DAVID.
 5. Bucovina de I. SIMIONESCU.
 6. Basarabia de G. NĂSTASE.
 7. Dobrogea de C. BEĂTESCU.
 10. Viața în adâncul mărilor de C. MOȚAȘ.
 - 11—12. A. Șaguna de I. LUPĂȘ.
 15. Către Everest de PROF. I. SIMIONESCU.
 16. Lituania de G. NĂSTASE.
 17. Câmpia Transilvaniei de I. POPU-CÂMPEANU.
 18. Moldova de I. SIMIONESCU.
 19. Românii din Ungaria de I. GOROVEI.
 20. Jud. Turda-Arleş de I. MUREȘANU.
 21. Țara Hațegului de GAVRIEL TODICA.
 22. Sp. C. Haret de I. SIMIONESCU.
 23. Danemarca de MAGDA D. NICOLĂȘCU.
 24. N. Milescu în China de I. SIMIONESCU.
 25. Cetățile moldovenești de pe Nistru de APOSTOL D. CULEA.
 26. Românii din Bulgaria de EM. BECEȚA.
 27. Valea Jiului din Ardeal de P. HOȘTEA-LONON.
 28. Țara Bârsei de N. ORGHIDAN.

- Nr.
29. Vechiul ținut al Sucevei de V. CIUREA.
 30. Macedo-Românii de TACHE PAPAHAĞI.
 31. Românii din Banatul Jugoslav de PR. BIZEREA.
 32. Coasta de Azur de I. SIMIONESCU.
 33. Elveția de TRAIAN G. ZAHARIA.
 34. Maramureșul de GR. VORSICU.
 35. Austria de I. SIMIONESCU.
 36. Belgia de TRAIAN GH. ZAHARIA.
 37. Afganistanul de I. SIMIONESCU.
 38. Anastasia Șaguna de DR. I. LUPĂȘ.
 39. Blajul de ALEX. LEPEAKU-MELIN.
 40. Marea Neagră de DR. I. LEPEAKU.
 41. Pe urmele lui Robinson Crusoe de I. SIMIONESCU.
 42. Din Norvegia de I. CONEA.
 43. Din vremea lui Ștefan cel Mare de GEN. R. ROSETTI.
 44. Japonia de I. SIMIONESCU.
 45. Olarul Savant de I. SIMIONESCU.
 46. Într-o mânăstire din Himalaya de MIRCEA ELIADE.
 47. Dăniță Apostol de N. P. SMOCHINĂ.
 48. Govora și Călimănești doi. SIMIONESCU.
 49. Sgările norii al New-Yorkului de PETRU COMĂRNESCU.
 50. Nicolae Bălcescu de V. M. SASSU.

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

Seria D. „ȘTIINȚĂ APLICATĂ“.

Nr.

1. Fabricarea săpunului de A. SCHORB.
2. Motorul Diesel de ING. CASETTI.
3. Industria Parfumului de E. SEVERIN.
- 4.—5. Aerul lichid de ILIE MATEI.
6. Industria Azotului de L. CATON.
- 7.—9. Locomotiva de ING. CASETTI.
10. Aeroplanul de DR. V. ANASTASIU.
11. Baloane și dirijabile de C. MIHĂILESCU.
12. Betonul armat de ING. N. GANEA.
13. Gări și trenuri de G. SIAUBEI.
15. Aparat de Radiofonie de CĂPT. DR. M. ZAPAN.
16. Tigarul de VASILE ROMANESCU.

Nr.

17. Ce se scoate din cărbuni de C. V. GHEORGHIU.
18. Industria materilor colorante de G. A. FLOREA.
19. Fotografia de CĂPT. DR. M. ZAPAN.
20. Industria zahărului de G. I. BABOIANU.
21. Șase montaje de radio de CĂPT. DR. M. ZAPAN.
22. Cinematografia de CĂPT. M. ZAPAN.
23. Automobilul de CĂPT. DE AVIAȚIE M. PANTAZI.
24. Fabricarea sticlei de G. A. FLOREA.
25. Gazele otrăvitoare de CĂPT. DR. M. ZAPAN.
26. Impăierea păsărilor de N. C. PĂNESCU.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

RĂSPÂNDIȚI

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Este cea mai trebuitoare bibliotecă. Prin varietatea cuprinsului, este unică; prin estinătate, este la îndemâna oricui.

Aduce foloase specialistului, dându-i noțiuni clare din alte domenii; procură cunoștințe folositoare celui care nu se restrânge numai la cartea de școală. Biblioteca se adresează tuturor, căci e instructivă, educativă și practică.
